

BÜYÜYEMEYENLER

MELİS DANIŞMEND

MUNDI

BÜYÜYEMEYENLER

MELİS DANIŞMEND

Mundi Kitap

Büyüemeyenler, Melis Danişmend

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2022, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Merin Sever

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Beyza Ceylan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-625-7491-25-9

MUNDİ KİTAP

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

mundikitap.com9786257491259

bilgi@mundikitap.com

Mundi Kitap, Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Sertifika No: 43514

BÜYÜYEMEYENLER

MELİS DANIŞMEND

ANLATI

MUNDI

MELİS DANIŞMEND, M¼zisyen-gazeteci. İstanbul'da doğdu, Kadıköy'de büyüdü. Özel Kalamış Lisesi'den sonra İstanbul Üniversitesi İletişim Fakóltesi'ni bitirdi. 2000'lerin ilk yarısında üçnoktabir grubuyla sürdürdüğü müzik çalışmalarının ardından *Daha Az Renk* (2010), *Biraz Gülmek İstiyordum* (2013), *Ve Ev* (2016) adlı solo albümlerini yayınladı. Birçok gazete, dergi ve internet mecrasında muhabir, editör, yazışleri müdürü ve yazar olarak çalıştı. Olay TV'de *Kültür Sanat* programını sunan Danişmend, şu an düzenli olarak *Gazete Kadıköy*'e yazıyor ve *Tematik* adlı radyo programını hazırlıyor. Kendini en çok sahnedeiken ve yazı yazarken "evinde" hissediyor.

ÖNSÖZ

Bu bir “kişisel gelişememe” kitabı.

Kaybedenlerin, tekrar tekrar kaybetme seçimine/kaderine tutulanların, şanssız hissedenlerin, kafası hep doluların, her zaman soru soranların, bir sesin peşinden giden ama onun hangi yönden geldiğini ve ne söylendiğini tam olarak bilmediği halde yürümeye devam edenlerin... Ama en çok da, asla hiçbir şekilde büyüyemeyenlerin, bunu istemeyenlerin öyküsü.

Fakat bu surati asık bir öykü değil. Kendisiyle dalga geçen, alay eden, artık bazı şeyleri sallamamayı öğrenmiş bir kafanın öyküsü. Hep kazanmaya çalışanların, kazananların ya da mütemadiyen kazanıyor gibi görünenlerin dünyasında, 2010’lar/2020’ler/*selfie*’ler çağında, dışarı değil kendi iç dünyasına dönerek hesaplaşmayı seçmiş bir insanın öyküsü.

Kafamda dönen yüzlerce düşüncenin bana uyku yüzü göstermediği bir gece yarısı, yatağımdan kalkıp salon penceresinden dışarı baktığım, sokak lambası altında görünüp kaybolan tek tük arabaların bende uyandırdığı hisle yazmaya başladığım bir günün kitabı bu. İçim dışıma taşmak istiyordu ve tek çözüm yazmaktı. “Yaz kızım!” demiştim kendi kendime, “Seni yazmak kurtaracak.”

2016 yılı, ülke için de kendim için de çok zor bir yıldır. Bir buhran sarmalının içinden çıkış yolunun, biraz olsun olaylara gülerek bakabileceğim bir noktaya gelmek olduğunu fark etmişim. Bilgisayarın başına oturdum ve durmaksızın yazmaya başladım. Yazdıkça güldüm, yazdıkça kahkahalar attım, yazdıkça uzun uzun düşündüm, hüznümlendim, hesaplaştım ve sonunda... Tamamladım. Hem kitabımı hem kapanması gereken bir dönemi...

Benim 2017'nin başında aile evine –yıllar sonra– geri dönerek başladığım öyküm, aslında üç yıl sonrasının Türkiye'sinde yüz binlerce kişinin başına gelecek olaylar zincirinin bir ön hazırlığıydı. Hayatımızı altüst eden pandemi, benim o dönem yaşadığım her şeyin (işlerin baş aşağı çakılmasının, evleri kapatıp memlekete dönmeyenin, ilişkilerin/evliliklerin sona ermesinin, sahip olduğumuz her şeyin rayından çıkmasının) ufak bir ön gösterimiydi adeta. Ben bunlara çoktan alışmış ve onlarla yüzleşmişim. Ve sonra tekrar tekrar aynı şeyleri yaşamışım.

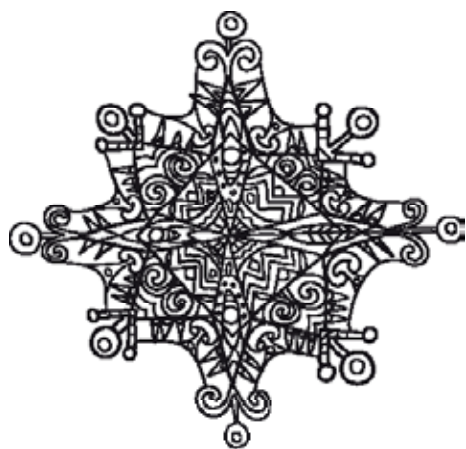
Ama hiçbir zaman vazgeçmedim. Ne kendimden ne bu hayat-tan. O yüzden bu kitabın bir kol olmasını istiyorum, sana uzanan. Tanımadığım birine “sen” diye hitap etmekten de hoşlanmıyorum, ihtiyacı yoksa bir kol olma görevini üstlenmekten de. Ama bir şeyi biliyorum: Bazen karşında bir insanın seninle benzer şeyleri yaşayıp dağıldığını gördüğünde, “Evet be! Ben de böyleydim,” diye kendine bir saygı duruşunda bulunuyorsun. İşte ben de bunu istiyorum; yalnız olmadığını anlatmak, yalnız olmadığını hissettirmek.

Çünkü bazen kaybetmek de normal. Kaybetmek de çok sıradan.

Hatta kaybetmek güzel.

Eğer öyleyse, merhaba.

Sen de bir “büyüyemeyen”sin...

KIŞ

İstanbul'da kar alarının verildiği, sert hava koşullarının genellikle daha geç ulaştığı Kadıköy'de ise henüz sulu karın yağdığı çok soğuk ve karman çorman bir gündü. Elimde bavullarım, zorbela bulduğum bir taksinin arka koltuğunda, henüz kristalize olmamış ama tam sulu da sayılamayacak kimliksiz bir şeylerin pıt pıt cama vuruşunu izlerken, "Acaba hayatımın fon müziği yok da fon meteorolojisi mi var?" diye düşünüyor, bir yandan da akşam iş dönüşü trafiğinde arka arkaya dizilmiş arabaların çam ağacı süslerini andıran kırmızı stop lambalarına gözlerimi kısarak bakıp kendimce bir oyun yaratıyor, ışık huzmelerinin çizgi çizgi yukarı aşağı fırlama illüzyonlarıyla oyalanmaya çalışıyordum.

2016 henüz bitmişti. Bitmesi hevesle beklenen bir seneydi. Sanki sadece benim için değil, tüm dünya için. Bir "yeni yıl kararları" listesi yapmak üzere elim kalem kâğıda gitmiş olsaydı, ilk yazacağım şey

"Kahrolsun yeni yıl kararları!"

olurdu. Ama tek maddelik bir liste bile yapamayacak kadar bezgin ve hevesizdim.

2016 zordu. Kötüydü. Yorucuydu. Pes ettiren, zulmeden, test eden bir seneydi. Pek çoğumuz için olduğu gibi... Aslında hayatımızda ya da dünyada ters giden şeylerin suçunun yıllara yüklen-

mesi ne bedava bir kadercilik. Hayat, tüm iniş çıkışlarını getiriyor ve bunun suçlusu dört basamaklı bir sayı oluyor. Yok yahu? İnsanların hayal kırıklıklarını, kayıplarını, kazanımlarını, yükünü, hatıralarını kıvrımlarında, çengellerinde, çizgilerinde taşıyan o zavallıklar da vazifelerini yapıp gidiyor işte. Binlerce yılın arasında, kendinden öncekiler gibi. 2, 0, 1, 6'nın günahı ne?

Ama 2016 zordu. Memlekette olanların bıraktığı izler malum. Yüzlerce insanın hayatını kaybettiği ve yaralandığı korkunç patlamalar, darbe girişimleri, krizler... Onu, o koskoca kümeyi bir kenara bırakırsak, kişisel olarak, yıl içerisinde ailemde kayıplar ve zor hastalıklarla mücadele edenler olmuş, ses tellerimin felç olmasına ve sesimi tamamen kaybetme ihtimaliyle birlikte müzik kariyerimin sona ermesine sebep olabilecek ciddi bir ameliyat geçirmiş, işlerim ülke gündemiyle paralel olarak beklemediğim şekilde baş aşağı gitmiş ve nihayetinde yıl sonunda evliliğim sona ermişti. Herkesin, "Defolsun gitsin!" diye yollamaya çalıştığı 2016'ya -hak etmese de- ben de bir-iki küfür sallamıştım.

Şimdi, benim ne yaşadığımdan ve düşündüğümden bihaber radyo dinleyen bir taksi şoförünün arabasında, tam 16 yıl sonra anne baba evine dönüyordum. Yedi yıl kardeşimle, altı yıl tek başıma, üç yıl da evli olarak yaşadıktan sonra. 30'larımın sonuna geliyordum. Ve bu değişimden deli gibi korkuyordum. Dönüş hikâyemin başlangıcı sert bir kroşe gibi midemde patlamasını diye yakın arkadaşlarımla bir saat sonrası için acil kurtarma programı -rakı sofrası- planlamış, bu radikal değişikliği anasonla yumuşatmaya niyet etmiş, artık tüm hayatımı tıkacağıym yeni odamda neyi nereye yerleştirebilirim, annem bavullarımı boşaltmadan dışarı çıkmama -tıpkı okuldan eve döndüğümüzde kardeşimle formalarımızı çıkarmadan televizyonun karşısına geçtiğimiz zaman olduğu gibi- laf eder mi diye düşünürken, bir yandan da cüzdanımdan 20 lira çıkarmaya uğraşıyordum.

Biraz önce anneme yoldan telefon etmiş, apartman görevlisinin çantalarımı taşımak için yardıma çıkıp çıkamayacağını sormuş, annemden, "Şimdi evde midir - Bu havada nasıl çıkacak - Hay Allah - Bekle sorayım..." zincirleme panik tamlamaları gelince, "Tamam tamam boş ver," deyip şoförün halimden anlayacağını ve apartman girişine kadar çantalarımı taşıyacağını ummuştum. Araba ağır ağır

ilerlerken 5 lira tutacağını bildiğim taksimetre ücretini 20 lira olarak hazırlamaya çalışıyordum.

İşlek caddede ineceğim noktaya geldiğimizde, apartmanın tam önünde bulunan ve asla boş kalmayan iki arabalık cebin, üstelik de bu havada ve saatte bomboş olduğunu görünce kendi kendime heyecanla, “Evet be! İyi şeyler da olabilir hayatta!” deyip şoförden sağa çekmesini rica ettim. Parayı uzattım, adam üstünü vermeye kalktı, “Yok yok,” dedim, “siz bana şu çantaları taşımaya yardım ederseniz, lütfen?..” Kapağı açtım. Müthiş soğuk bir rüzgâr ve pıt pıtlayan yarı donmuş damlalar yüzüme çarptı. Zar zor inerken sağıma doğru baktığımda, birinin karanlıklar içinden bize doğru koştuğunu gördüm. Vücut hareketlerini, al yanaklarını ve gülüşünü oldum olası Uğur Yücel’in *Muhsin Bey* filmindeki türkücü Ali Nazik’ine benzettiğim apartman görevlisi Zeki’ydi bu. Şoför daha ayağının tekini asfalta basmış doğrulurken, Zeki kaplan gibi atılarak bagajı açtı, bavulları sırtladı ve şoför yanımıza bile gelmeden, adeta 20 lirasını çenesinde tokatlar gibi, “Sağ ol ablacım!” diyerek koltuğuna geri oturup gazladı.

İyi şeyler olacaktı. Sadece o an değil belki. Ya da belki o an da iyi bir şeydi.

Hayatımdaki birçok ânı kimsenin izlemediği bir komedi dizisine benzetirim. Seyircisi olmayan, reytingi sıfırda, yazanın da yönetenin de seyredenin de ben olduğu, oyuncularının ise hiçbir zaman oyuncu olduklarını bilmedikleri (Zeki gibi, şoför gibi) tek bölüm süren dizilerim vardır. Tek bölümlük sezonlar. Ben çok gülerim. Seyreden olsa komik gelir mi bilmem. Kim bilir belki ben de taksicinin çektiği bir dizinin oyuncusuydum. Ya da Zeki’nin.

Zeki’ye verecek bozukluğum kalmadığı için, “Siz zahmet etmeyin, ben taşıyım,” diye eğile büküle çantaları elime, koluma, omzuma asıp asansörün içine kendimi ittiren,

- Bu asansör de amma eskidi ha, çat diye düşecek bir gün.
- Düşerse ölür müyüm?
- Süleyman Demirel yıllar önce bakanlarla birlikte düşmüştü.
- Düşerken çömelmişti de beli kırılmamıştı.
- Akıllı adammış.
- Ama o zaten tam ölmeyecek bir tipti.
- Şimdi burada ölsem ne trajikomik olur.
- Boş ver ya, albümlerim çok satar.

düşünceleri domino taşı gibi birbirinin üzerine düşüyordu ki, dördüncü kata geldim. Asansörden çıktım. Zili çaldım. Annemle babam kapıyı açtı. Birbirimize baktık, sarıldık. Artık yeni ama aslında eski evimdeydim. Kapıyı yavaşça kapattım.

Esasında hayatı, kaldırımda hızlı hızlı yürürken başını sağa sola sallaya sallaya türkü söyleyen esmer, çırpı adam hafifliğinde yaşamaya niyetim vardı ama bu pek mümkün olmadı. Çünkü daha en baştan stratejik bir hata yapıp hayatımın epey bir kısmını hayatın ve insanların ne olduğunu çözmeye çalışarak geçirdim. Çoğumuz bu konuyu ergenlik döneminde bir süre çalınıp sonra doku-nulmayan enstrüman misali kurcalarız. Zordur; bıcarsın ve kalır bir köşede. Önemli dönüm noktalarında (ölüm, doğum, evlilik, ayrılık, depresyon) o enstrüman yine ele alınır ve biraz tıngırdatılır. Sonra –pek de bir yere varılamayacağı için– yine kenara bırakılır.

Fakat benim gibi düşünme sevdalıları ondan ayrılmayı başaramaz. Ama işin dandik tarafı, o enstrümanda hiç uzmanlaşamaz da. “Keşke düşünme başına maaş alıyor olsaydım,” diye düşündüğüm çok oldu. “Hay Allah’ın cezası, niye hâlâ düşünüyorsun!” diye akabinde kendime söylendiğim de.

Ben göç etmeden önce kütüphane-televizyon odası olarak kullanılan yeni “ev”ime yerleştiğimde de zamanımın büyük bir bölümünü, yatağıma oturup karşımdaki 30 yıllık kitaplığın bazı raflarına dizilmiş, bir kısmı artık hayatta olmayan, çok sevdiğim aile fertlerinin fotoğraflarına bakıp düşünerek ve her gün onlara bir türlü belini doğrultmadığım şu ışıltılı görünümlü mat hayatımla ilgili hesaplar vererek geçireceğimi biliyordum. Hayatta yaptığım en iyi şeyi yapmayı sürdürcektim: Düşünmeyi. O an, içimde ve hatta sanki tüm dünyada ışıklar loşlaşmış gibiydi; hatta sanki sadece “Melis semti”nde uygulanan bir elektrik kesintisi başlamış gibi... Biraz sonra arkadaşlarımla buluşmak üzere kapıdan çıkıp asansöre yönelirken, annem 16 yıldır hiç duymadığım bir cümleyi sırtımı patpatlayarak söylediğinde (“Geç kalma canım”), “Buradan şubat sonu mu uzasam, mart başı mı?” planlarını yapmaya başlamıştım bile.

Bu yaşta anne baba evine dönmek tuhaf bir histi. Hayatta başkalarının hiç ciddiye almadığı birçok şeyi ölümüne ciddiye alan;

ama çok ciddiye alınan pek çok şeyi de dalgaya vurup kinayeden çıldırtan, bazen, “Nasıl insanlarsınız siz?!” dediğim ailemin ve bazı yakın arkadaşlarımın en başından itibaren beni gülümsetmeye çalışmaları; eve geldiğim ilk gün babamın, “A benim zavallı kızım, seni evlilik programına göndericem merak etme,” demesi; arkadaşlarımın arayıp lise yılları göndermeleriyle, “Rahat konuşabiliyor musun, odaya kaç, oda telefonundan arayayım!” diye takılması iyi niyetli ama nafîle çabalardı. Biriyle çok medeni şartlarda yollarını ayırsa bile, insan kendini bir süreliğine de olsa “başaramamış” gibi görüyor. Görecek. Memleketimde işin doğası bu – oraya da geleceğiz. Hele ki, etrafında ikinci çocuğu yuvaya vermiş, evini, arabasını alıp bir de üstüne bireysel emekliliğinin taksitlerini yarılamaş insanlar varsa... Sen bir oturacaksın, “Ben şimdi n’apıyorum?” diye düşüneneceksin. (Al Pacino’nun *Scarface* aksanıyla) “Okkey?”

Geçmişte bir gün, üniversiteye hazırlık kursunda hangi alanlara eğilimimiz olduğunu anlamak için bir test yapmışlardı. Sonuçlar geldi. İşte “güzel sanatlar”dı, “Türkçe-edebiyat”tı, onlar yüksekti bende. Bir de “düzenli hayat” vardı listenin en altında. Benim sonuç yüzde 2’ydi. İki! Sonuçlara ikiz kardeşimle hahaha hohoho diye sıraya kapanarak gülerken (muhtemelen şu an o bireysel emeklilik taksitlerini yarılamaş olan) yan ve arka sıradakiler tuhaf gözlerle bize bakıyorlardı.

Hayatımda, “gerçekleştirilmesi gereken etaplar”la hiçbir zaman, hiçbir şekilde ilgim olmadı. Okullarımı zaten birbirine eklemiş, doğmak-emeklemek-yürümek misali gerçekleşmesi öngörülen doğal bir zincir olarak bitirdim. Allah için kötü bir öğrenci de değildim. Fakat hayata başka türlü bakmamı sağlayan birkaç hoca ve ders dışında hiçbir şey ilgimi çekmedi. Kafam o zamanlar da hayatın ne olduğunu çözmeye çalışan bir hafiyeydi. Agatha Christie kitaplarındaki esrara bayılan bir çocuk olarak, 66 adet basıldığını öğrendiğim Hercule Poirot-Miss Marple’lı tüm romanları yiyip yutarken hayattaki tek arzum, ileride bir gün batık Titanik’e dalıp o görkemli gemiyi keşfeden ilk maceracı olmaktı. Çünkü “maceracı” kelimesi benim için masallardaki hazine kutusunun içinde sıkır sıkır parlayan renkli taşlar gibiydi.

Bu bir "kişisel gelişememe" kitabı.

Melis Danişmend, bizi tanıdık bir hikâyeye kaçırıyor *Büyüyemeyenler*'de. Aşkta şansının baş aşağı gittiğini görenler, ailesiyle çatışırken artık barışma vaktinin geldiğini fark edenler, "kariyer seçimi"ni gözden geçirenler, yani kendi iç dünyasına dönerek hesaplaşmaya cesaret eden, ama bunu gülerken, kendiyi dalga geçerek, etrafını da zekice iğneleyerek yapabilenlerin kitabı bu.

Boşandıktan sonra evini kapatıp bu kez bir yetişkin olarak ailesinin yanına dönmek zorunda kalan, plazalar dünyası yerine müzik ve basın sektöründe inişli çıkışlı bir mücadele veren Melis Danişmend'in hikâyesi, pandemi sonrasında belki de birçoğumuza her zamankinden daha yakın gelecek. Ama *Büyüyemeyenler* bundan da fazlası...

"Kaybedenlerin, tekrar tekrar kaybetme seçimine/kaderine tutulanların, şanssız hissedenlerin, kafası hep doluların, her zaman soru soranların, bir sesin peşinden giden ama onun hangi yönden geldiğini ve ne söylendiğini tam olarak bilmediği halde yürümeye devam edenlerin... Ama en çok da, asla hiçbir şekilde büyüymeyenlerin, bunu istemeyenlerin öyküsü.

Çünkü bazen kaybetmek de normal. Kaybetmek de çok sıradan. Hatta kaybetmek güzel.

Eğer öyleyse, merhaba.
Sen de bir 'büyüyemeyen'sin..."

	mundikitap.com	anlatı
	twitter.com/mundikitap	
	facebook.com/mundikitap	
	instagram.com/mundikitap	
		ISBN 978-625-7491-25-9
		
		9 786257 491259